

לך לך

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 603 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 490 שנה י"א העלון מוקדש לכבוד רחל אמנו ע"ה - י"א חשוון ח' חשוון תשפ"א

לך לך - תוכן ענייני הפרשה

999 תשפ"א

- א. נסיון אברהם אבינו בהליכה לחרן, ומשם לארץ ישראל.
- ב. נסיונות: רעב בארץ, אברהם ושרה יורדים למצרים, שרה נלקחת לפרעה, ובדרך נס, עולים ממצרים בכבוד.
- ג. ריב רועי אברהם עם רועי לוט, כתוצאה מכך נפרד לוט מאברהם ומתיישב בסדום (יג, ה-יח).
- ד. מלחמת המלכים, רדיפת אברהם להצלת לוט, וניצח את המלכים, והשיב לחמשת המלכים את הרכוש, קיבל את ברכת שם - מלך שלם, ונשבע למלך סדום שלא יקח מרכושו. (פרק יד).
- ה. הבטחת ה' לאברהם כה יהיה זרעך, והאמין בה'.
- ו. ברית בין הבתרים ונבואת השעבוד במצרים והגאולה משם (פרק טו).
- ז. שרה והגר המצרית, והולדת ישמעאל (פרק טז).
- ח. הבטחת ה' לאברהם על הולדת יצחק.
- ט. בריתו של אברהם אבינו - מצות מילה (פרק יז).

רחל אמנו ע"ה

יום י"א במר חשוון הוא יום פטירתה של רחל אמנו ע"ה. מובא במדרש (בראשית רבה פ"ב): מה ראה יעקב אבינו לקבור את רחל בדרך אפרת? אלא צפה יעקב אבינו שהגלויות עתידות לעבור שם, לפיכך קברה שם כדי שתהא מבקשת עליהם רחמים. וכן מובא בפסיקתא (רבתי ג, ד): "יעקב אבינו צפה ברוח הקודש שהגלויות עתידים לעבור דרך שם והם באים ומחבקין קבורת רחל, ומבקשת עליהם רחמים. ובדרשות הר"ן - הרב רבנו ניסים (דרוש ח) כתב: שמקום קברות הצדיקים, ראוי להימצא השפע, ומפני זה אמרו שראוי להשתטח על קברי צדיקים ולהתפלל שם, כי התפילה במקום ההוא תהיה רצויה יותר. ואומר הנביא (ירמיהו לא, יד-טו): "פה אמר ה' קול בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ מֵאַנְהָה לְהִנָּחֵם עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנוּ : פֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שֹׁכֵר לִפְעֻלָּתְךָ". אנו מבקשים מאמנו רחל אל תפסיקי לבכות על בנייך לפני בורא העולם שיחיש את הגאולה, בב"א.

"וְאַבְרָם פָּבַד מְאֹד בְּמִקְנֵהוּ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב" (יג, ב) שואל ה"שפתי כהן": מנין היה לו לאברהם ממון, מה היתה מלאכתו ומה סחורתו, הרי ירושה מאבותיו לא היתה לו, כי אביו עשה צלמים ומכרם. ואנו מוצאים בדברי אליעזר עבד אברהם, כשהלך אצל בתואל אמר: "וה' בְּרַךְ אֶת אֲדֹנָי מְאֹד, וַיִּגְדַּל וַיִּתֵּן לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדָם וּשְׂפָחֹת וּגְמָלִים וְחֲמָרִים", שהיה מאכיל לכל באי עולם כפי רצונו, שכן אמרו: "וַיִּטַּע אֶשְׁל" - שהיה אומר לו, 'קופרא אתה רוצה - בשר או ירקות אתה רוצה', ולזה צריך היה ממון רב. מאין היה לאברהם ממון כה רב? ואם היה לו, למה לא הניח לבנו יצחק? אלא אברהם אבינו מִשָּׁל על העולם, אפילו הכסף והזהב - נגלה לו המוצא שלו, כי לא נברא כל העולם אלא בשביל אברהם, שנאמר "אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם" - באברהם, והיה לוקח ממנו די סיפוקו כדי להאכיל לכל באי עולם, כדי שיכירו יחודו של מקום, כי אברהם הראשון ידע מקום הכסף והזהב.

החל מפרשה זו התורה מתחילה לעסוק באבות הקדושים ובהתגלותו של הקב"ה בפעם הראשונה לאברהם אבינו ע"ה, שנאמר (יב, א): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וּמְמֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרָאךָ". וברש"י: "אֲשֶׁר אָרָאךָ" - לא גְּלָה לוֹ הָאָרֶץ מִיד כְּדִי לְחַבְּבָהּ בְּעֵינָיו וּלְתַתּ לּוֹ שֶׁכֶר עַל כָּל דְּבוּר וּדְבוּר. וכתב בספר 'חרדים' (פרק נט) וצריך כל איש ישראל לחבב את ארץ ישראל ולבוא אליה מאפסי ארץ בתשוקה גדולה כבן אל חיק אמו, כי תחילת עווננו שנקבעה לנו בכיה לדורות יען מאסנו בה שנאמר (תהלים קו, כד): "וַיִּמָּאֲסוּ בְּאֶרֶץ חַמְדָּהּ", ושם נאמר (יד) "אֵתָהּ תִּקְוִים תַּרְחֵם צִיּוֹן", ולפיכך היו האמוראים מנשקים עפרותיה ואבניה בבואם אליה. ומצינו במדרש שהקב"ה אמר לאברהם אבינו פעם ראשונה שילך לארץ ישראל ויראנה ויחזור ואחר שחזר לא נתן לו רשות לחזור ללכת לארץ ישראל עד חמש שנים ואותן חמש שנים היה משתוקק לחזור ללכת והוא אמר זה הפסוק (תהלים נה, ז-ח): "מִי יִתֵּן לִי אָבֶר פִּיּוֹנָה אֶעֱוֹפָה וְאֶשְׁפֹּנָה הִנֵּה אֶרְחִיק נֶדָד אֶלָּין בְּמִדְבַר סֶלְהָ - מוּטָב לֵלוֹן בְּמִדְבָרוֹת שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא לֵלוֹן בְּפִלְטְרִיתוֹת שֶׁל חוּצָה לְאֶרֶץ, וְהִיא תֹאב, וְכִשְׁנִיתָ לּוֹ ה' רְשׁוֹת כְּתוּב: "וַיִּלְךְ אַבְרָם כִּפְּאֲשֶׁר דָּבַר אֱלֹהֵי ה'", וְקוֹדֵם בּוֹאוֹ אֶל הָאָרֶץ לֹא הָיָה מִשְׁתוֹקֵק אֲבָל אַחֵר שְׂבֵא שְׂמָה פֶּעַם רִאשׁוֹנָה וְרִאָה בְּמֵרָאָה הַנְּבוּאָה יִקַּר תְּפֹאֶרֶת קְדוּשַׁת הָאָרֶץ, אִזְ נִכְסוּף נִכְסוּף, וּמִמֶּנּוּ נִלְמַד לְדוֹרוֹת אֲנַחְנוּ יוֹצְאֵי חֲלָצִיו לְהִיּוֹת נִכְסָפִים כְּמוֹהוּ אֶף עַל פִּי שִׁוּשְׁבִיָּה בְּצִעוֹר, עַל מִנַּת כֶּךָ נְהִיָּה שְׂמַחִים בִּישׁוּרִים. ואומר ה'משך חכמה: ארץ ישראל קדושה היא מכל הארצות אפילו כשהיא בחורבנה ונתונה תחת עול עמים זרים, ואינה מאבדת את קדושתה - "עֵינֵי ה' אֵלֹקֵיךָ בְּהַ מְרִשִׁית הַשָּׂנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה" (דברים יא, יב). משראה אברהם אבינו, כי הכנעני נמצא בארץ, אמר לו השם יתברך: אמנם אמת היא, כי פה למטה אינך רואה אלא ארץ רגילה מיושבת בכנענים, ואולם "שָׂא נָא עֵינֶיךָ" - הרם את עיניך כלפי מעלה, התבונן בהנהגתו הרחומנית השמימית של העולם, או אז תראה "כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָהּ רָאָה לְךָ אֶתְנַנֶּה" - כי כבר מעתה יש לה לארץ זו מין קדושה מיוחדת והיא נועדה לך ולזרעך... את הגעגועים לארצנו הקדושה אין ספק הנחילו לנו אבות אבותינו ובראשם אברהם אבינו ע"ה. יהודים מכל רחבי העולם עלו ארצה ועדיין עולים, והעניין תמוהה, מדוע? ואפשר לבאר שבשורש כל נשמה של יהודי נמצא חיבור לארץ ישראל, הארץ המובטחת, "עֵינֵי ה' אֵלֶּ-הֵיךָ בְּהַ מְרִשִׁית הַשָּׂנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה" (דברים יא, יב). ומהו "עֵינֵי ה' אֵלֶּ-הֵיךָ בְּהַ"? כלומר, השגחה אלוקית מיוחדת... בדידי הווה עובדא, אני יכול להעיד על הוריי ז"ל כשנתינה להם האפשרות לעלות ארצה מעיראק. ביום בהיר אחד הם עזבו הכל כולל הבתים וכל הרכוש שהיה להם, ועלו ארצה לארץ ישראל מבלי שהם יודעים לאן פניהם מועדות - היכן הם יגורו ובאיזה בית (הם חיו בהתחלה באוהלים ולאחר מכן בפחונים למעלה מ-10 שנים). וכשהמטוס נחת הם ירדו מִכְּבֹּשׁ הַמַּטּוֹס, מִיד כְּרַעו עַל האדמה, ליחחו את עפרה ונישקו אותה, ומיד כולם פצחו בבכי של שמחה וגעגועים שהתנקזו לאותה השעה, כי נרמה היה שאלפיים שנות גלות הסתיימו להם, והגיעו לארץ הנכספת, הם חשו בליבם את הנבואה של הנביא ישעיהו (נא, יא): "וּפְדוּנֵי ה' יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִינָה".

מאת משה

"לך לך מארצך וממולדתך..." (יב, א)

הגאון רב יצחק טוביה וייס זכה בנסי ניסים להינצל מהשואה האיומה באירופה. הוא גר בעיירה מרחק של ארבעה ק"מ מפרשבורג. שנה לפני סיום המלחמה פלשו הגרמנים להונגריה. הם לא סיפרו בתחילה כי מטרתם - להרוג את היהודים. מכיוון שזה היה בסוף המלחמה, הם ניהלו משא ומתן לקבל מאות מיליוני דולרים עבור שחרור היהודים. אביו של הרב טוביה וייס היה הרב של העיירה. הוא אמר לבנו: "אף על פי שאני יודע שהדרך עד לפרשבורג מסוכנת, בכל זאת אני מבקש ממך לרוץ לפרשבורג, גש לביתו של ראש הקהל ושאל אותו איך עלינו להתייחס למה שהגרמנים אומרים". מספר הרב טוביה וייס: "למרות הסכנה רצתי לפרשבורג, הגעתי לביתו של ראש הקהל, שאלתיו את שאלת אבי, והוא ענה לי באופן החלטי, שכוונתם של הגרמנים להשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים - מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד, וכל מי שיכול לברוח - שיברח ללא דיחוי!" ראש הקהל אמר לילד טוביה וייס, שהוא קיבל אלף כרטיסים ממלך אנגליה, שהסכים לקבל אלף פליטים יהודים מאנגליה כדי להצילם מציפורני הנאצים". כיוון שהגעתי אליו, הוא נתן לי כרטיס בהוסיפו: מחר הרכבת יוצאת לכוון אנגליה". הוריו של הילד טוביה וייס פיקחים היו. הם הבינו שהמצב קשה, ולכן שלחו את ילדם הקטן לבדו לאנגליה, בלי שום מכר או קרוב. ואז אמו אמרה לו את הצוואה שלה. וכך אמרה לו: "בני, בכל מקום שתהיה ומה שלא יהיה - תמיד תזכור שאתה יהודי! לעולם אל תשכח שאתה יהודי!" ובאמת, הביאו את כל אלף הילדים לאנגליה. בזכות החסד שהוא עשה ובזכות כיבוד ההורים שעשה כאשר רץ למרות הסכנה לבדוק מה קורה אצל ראש הקהל - בזכות זה הוא קיבל כרטיס יציאה מהונגריה, וכך ניצל מהשואה האיומה. כשהגיעו אלף הילדים מהונגריה לאנגליה, העמידו את כולם בשורות, ומלך אנגליה הלך לראות את הילדים שהוא ברוב חסדו הסכים לקלוט למדינה שלו. כולם עמדו בסדר מופתי, כפי שראוי להתנהג בארצם של האנגלים, שאצלם שולט סדר מופתי וגינונים של טקס, וביניהם - שאסור לזוז בשעת הטקס.

לפתע, אחד מהילדים קפץ ויצא מהשורה ורץ לכיוון המלך. מובן שצעקו עליו וניסו לעצור אותו - אך המלך ציווה עליהם להניח לו, כי הוא מעוניין לשמוע מה בפיו.

הילד ניצב מול המלך ואמר לו: "אדוני המלך! אין לי מילים להודות לך על שהצלת אותי, אבל כדי שהחסד שלך יהיה שלם, זכור כי ההורים שלי, האחים שלי והאחיות שלי - נשארו שם לבדם, ואני מבקש שתעשה לי טובה וְתַתֵּן אישורים וכרטיסים גם לבני המשפחה שלי!" המלך חייד ואמר לאותו ילד: "בסדר! קיבלת את מבוקשך!" והוא העניק לו כרטיסים עבור כל בני משפחתו. מספר ר' יצחק טוביה וייס: "999 ילדים המשיכו לעמוד - וכל המשפחות שלהם נרצחו, ילד אחד, שקפץ וניצל את הרגע, הציל את כל המשפחה שלו!"

אומר הרב וייס: "זה הכוח של התפילה - כולם עומדים ליד המלך, אבל יש מישהו שהוא מתאמץ וקופץ להתחנן אל המלך יותר מכולם; הקפיצה הזאת שיהודי מוכן לקפוץ ולהתחנן, היא זאת שיש בכוחה להציל אותו ואת כל המשפחה שלו. מפה אדם צריך ללמוד את הכוח של הבקשה והתחנונים, כמה הם טובים ומועילים לפני הקב"ה."

[מתוך הספר "102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים"]

"וּבְרוּךְ אֱ-לֹהֵינוּ אֲשֶׁר מִגֵּן צָרֶיךָ בִּידְךָ" (יד, ב)

תחנת הרכבת, ורשה, בירת פולין. בין הממתנים הרבים לרכבת ניצבה גם דמותו התמירה של הגר"ז מבריסק זצ"ל, שהוצרך לעשות דרכו מהכא להתם. הגר"ז אחז בידו מזוודה קטנה, בתוכה נחו כמה בגדים מקופלים היטב, אך לא הם היו החשובים לו... מתחתם, מתחת הבגד השלישי - הונח בזהירות שעון זהב נאה. שעון הזהב היה תכשיט יקר ערך, בעל שווי לא מבוטל... היו אלה ימים בהם שונאי ישראל הרימו ראש, ואסרו על יהודים להחזיק בכל דבר ערך, כזהב ותכשיטים. ברור היה כי תפיסת הגר"ז כשהזהב בידו - הינה בגדר סכנת פיקוח נפש של ממש... הגר"ז הידק את אחיזתו בידי המזוודה, כמבקש לשומרה מפני הגנבים המצויים. אולי זה מה שעורר את חשדו של חייל שעבר במקום, שקרא לעברו בשנאה: יהודי! האם יש ברשותך זהב? הגר"ז שמר על ארשת פנים מאופקת, ושלל בניחותא את חשדו של החייל. אלא שהחייל חשד בו היטב היטב, וגמר אומר לערוך חיפש במזוודה. עכשיו, לאחר שכבר שיקר ואמר שאין ברשותו זהב - הוא מצוי בסכנת חיים של ממש, אם חלילה יתפס! החייל הניף את המזוודה בידו, פתח אותה בפראות, והניף את הבגד הראשון. 'כאן אין זהב' - הרהר בקול, ועבר לפשפש בבגד השני. 'גם כאן אין זהב' - שב החייל והרהר בקול, אבל בוודאי יש בבגד השלישי... והוא צדק, החייל, ועוד איך צדק. מתחת לבגד השלישי הוטמן שעון הזהב היקר, שתפיסתו מעמידה את הרב במצב של סכנת חיים מובטחת. הגר"ז הביט בו בשלווה, עצם את עיניו בחוזקה, ונתן לו להניף את הבגד השלישי באוויר. 'מה אתה מתעכב כאן?' - שמע לפתע קול רועם בפולנית. הוא פתח את עיניו, וגילה עגלת חיילים, כשראש המפקד מציץ מבעד לחלון ושואג על החייל: 'האם ביקשתי ממך להתעכב כאן עכשיו? תעלה מיד לעגלה!' החייל שמט את הבגד השלישי מידו, וקול מתכתי עדין בישר על המפגש בין כפתורי הבגד לשעון הזהב, שלא ניזוק ולא נתפס. הגר"ז סגר את המזוודה בשלווה האופיינית לו, והמשיך להמתין לרכבת, בידועו כי ברגע זה ניצלו חייו ממוות בטוח... כיצד אכן ניצלו חייו ברגעים הקשים? מה סוד עצימת העיניים ברגע הנפת המזוודה בידי החייל? במה הרהר הגר"ז אז, כיצד שמר על שלוותו ובטחונו? סוד זה גילה הגר"ז בעצמו, וכפי המסופר בספר על רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל: ישנה סגולה מה'נפש החיים' (שער ג: פ"ב). זוהי סגולה בדוקה, עוצמתית וייחודית, וכך הוא כותב: בכל עת שבאה צרה על האדם, כאשר אדם מתמודד עם נסיון קשה, עם קושי או מחסום מסובך - עליו לקבוע בלבו ובמחשבתו כי ה' הוא האלוקים, אפס זולתו, ואין עוד כח בעולם זולתו. רק ה' יתברך קובע ומנהיג בכל העולמות, וכל הכוחות האחרים כולם כאין וכאפס לנגדו. אזי, כך הוא מבטיח נאמנה בלשונו: 'כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יתבטלו מעליו הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יפעלו כנגדו כלל!' איזו הבטחה, איזו עוצמה, איזו אמונה. כשיהודי מתמודד עם קושי, גם במצב של סכנת חיים ממש, הוא נדרש רק לעצום עיניים, ולהתרכז במחשבה ברורה וחדה: יש בורא עולם, אין עוד מלבדו. כל הכוחות שבעולם הם אין ואפס כנגדו, הם לא יכולים להיטיב או להרע, להועיל או להזיק. רק בורא עולם מוביל ומכוון, הוא היחידי ואין בלתו! וכשחושבים כך, וכשמתחזקים כך - מובטחת יציאה מכל קושי, הצלה מכל מצוקה, אפילו כשחרב חדה מונחת על הצוואר. כי כשיהודי מתחזק באמונה, הוא מקבל יכולות וזוכה לשמירה עליונה ממי שהוא מאמין בו! 'וצדיק באמונתו' - כשיהודי מתחזק באמונה, 'חיה' - הוא זוכה לחיים טובים, ערבים ומאושרים! [פניני פרשת השבוע]

"אם מחוט ועד שרוך נעל..." (יד, כג)

אמר רבא: בשכר שאמר אברהם אבינו 'אם מחוט ועד שרוך נעל', זכו בניו לשתי מצוות: חוט של תכלת ורצועה של תפילין (מסכת סוטה יז. ומסכת חולין פט).

ב'שולחן ערוך' (אבן העזר סדר חליצה, קסט, נז) כתוב: "כשיעמדו יאמר הרב: 'ברוך אתה ה' אלוקינו... אשר קדשנו במצוות... וחוקים של אברהם אבינו'. והטעם, מדאמרינן בגמרא בחולין בפרק כיסוי הדם (עיין שם ב"פתחי תשובה" ס"ק י"ז דברק כיסוי הדם לא נמצא כן, אך מקורו מהמדרש רבה מ"ג בשינוי קצת): בשכר שאמר אברהם "ועד שרוך נעל" זכו בניו למנעל של חליצה" - מצוות יבום.

ואילו במדרש בראשית רבה מובא: אמרת "אם מחוט" - אני נותן לבניך מצות ציצית, "ועד שרוך נעל" - אני נותן לבניך מצות יבמה. דבר אחר: "אם מחוט", אלו קרבנות, "ועד שרוך נעל", אלו פעמי עולי הגלים. ובמדרש "תנחומא" מובא: בזכות שאמרת "נעל", אני נותן לבניך מצות אכילת פסת. ועוד אני נפרע מעשו.

יש לתמוה על ברכה זו שלא מצאנו כדוגמתה בשום מצוה, איך יתכן לקרוא למצוה זו 'מצוות וחוקים של אברהם אבינו', וכי היא מצוה של אברהם, והלא אברהם לא הצטווה כלל בעניין זה, ואלא שבזכותו זכו ישראל ונצטוו הם במצוה זו?! יתר על כן, הרי בגמרא (חולין פח:) אומר רבא דבר נוסף: "בשכר שאמר אברהם אבינו "וְאָנֹכִי עֶפְרָא וְאֶפְרָא", זכו בניו לשתי מצוות: אפר פרה ועפר סוטה".

ויש להתפלא מדוע על אפר פרה וסוטה לא מצינו ברכה זו, ורק על מצות חליצה? הלא דבר הוא. ועיין שם במהרש"א (חולין פ"ח:) שהקשה: וכי אלו לא אמר אברהם "ואנכי עפר ואפר", לא היה לטומאת מת טהרה עולמית? ומפרש, שלולי אברהם, היה הכשר טהרת טמא מת בעניינים רחוקים שמציאותם היתה קשה. אמנם בשכר שמיעט אברהם אבינו את עצמו, שאמר "וְאָנֹכִי עֶפְרָא וְאֶפְרָא", זכו להכשר שטהרתם תהיה בעניינים שקלים במציאותם, שהם עפר ואפר.

"ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברהם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו" (טו, יב)

'תרגום יונתן' כתב: ושינה עמוקה ירדה על אברהם. וב'תרגום ירושלמי' כתוב: ושינה עמוקה ומתוקה נפלה על אברהם.

יש להבין מהי הכוונה "שינה עמוקה", לשם מה מדגישה התורה שהשינה שנפלה על אברהם היתה עמוקה ומהי כוונת התרגום ירושלמי שמוסיף 'שינה מתוקה'? הנה נאמר בתהלים (קכו, א-ב): "בְּשׁוֹב ה' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הֵייוּ כְּחֻלְמִים; אֲזַי יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוּ וְלִשְׁוֹנָנוּ רִנָּה". וב'נחלת יעקב' (לבעל 'נתיבות המשפט') מפרש: כאשר ישיב ה' את שבות עמו, יתברר לעם ישראל למפרע איך שכל הגלויות וכל הייסורים הנוראים שסבלו - היו כולם לטובתם, כמו שכתוב (ישעיה יא, ב): "וְאֶמְרָתְ בַּיּוֹם הַהוּא אֹדֶךָ ה' כִּי אֶנְפַּתְ בִּי". ועד כדי כך יגיעו הדברים, עד שיתמהו על עצמם איך בכו לאורך שנות הגלות ולא הבינו שהכל לטובה. וממילא יהיה נדמה בעיניהם הבכי שבכו בעודם בגלות הוא כמו בכיו של ילד שחולם חלום מפחיד ובוכה מתוך שינה, ושכשמעירים אותו כדי להרגיעו והוא מבחין כי הפחד לא היה אלא דמיון, הוא צוחק מעצמו, 'איך בכיתי, איך היה הדמיון נראה בעיני כמציאות מפחידה'. כמו כן יהיה "אֲזַי" - "בְּשׁוֹב ה' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן", "הֵייוּ כְּחֻלְמִים", נראה כי כל סבל הגלות היה כמו

פחד שמתוך חלום בשינה, וממילא "יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוּ", נִשְׁחַק מעצמנו איך בכינו. אלו דברי ה"נחלת יעקב".

ועפ"י דבריו יש לבאר שבפסוק שלפנינו נאמר שהתרדמה שנפלה על אברהם לא היתה רק הכנה לחזון הנבואה, כפי כתוב (במדבר יב, ו): "אִם יִהְיֶה נְבִיאֵכֶם ה'... בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ", אלא התרדמה היא חלק מתוכן הנבואה.

אברהם שומע "כִּי גַר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעֲבָדוּם וְעָנוּ אֹתָם", הוא רואה "אִימָה וְחֲשֵׁכָה גְדוּלָה", אך עם כל זאת הוא מרגיש כי כל זה אינו אלא מראה הנובע משינה עמוקה ומתוקה המעלה חלומות, שכאשר יקיץ ויבחין כי הכל היה דמיון. כך כל המראות הקשים שהוא רואה בנבואתו יתבררו בְּבֹא הַיּוֹם שְׂכוּלָם הֵיוּ לטובה, ו"אֲזַי יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוּ וְלִשְׁוֹנָנוּ רִנָּה", בב"א [שבת ומועדים]

"וְשָׂרֵי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ (טז, א)

סיפר הרב אהרן מרגלית שליט"א: היה זה לפני זמן קצר. ירדתי למכולת השכונתית על מנת לקנות כמה מצרכים לבית. עברתי בין המדפים ומלאתי לתוך העגלה את כל הפריטים הנדרשים. כשסיימתי לקחת את כל רשימת הקניות, צעדתי לכיוון קופות הקניה. היה שם תור ארוך. המתנתי בתור כשלפני נעמד יהודי בן תורה עם שקית קטנה, בה הכניס כמה דברים בודדים. התור התקדם לאט, ואז כאשר הגיע סוף סוף תורו של אותו יהודי שעמד לפני להעביר את חפציו בקופה, הוא עזב את התור, הניח את השקית בצד ויצא מהמכולת. אף אחד לא הבין מה קרה לו, הרי הוא המתין כמונו דקות רבות, ומדוע כשהגיע תורו הוא החזיר את הדברים ויצא מהמקום. הדבר היה חידה בעיני כולם, אך לבינתיים הגיע תורי, ואני התחלתי בהעברת הדברים בקופה. סיימתי לשלם על הקניה ויצאתי מהמכולת. והנה, ביציאה מהמכולת אני רואה את אותו יהודי עומד וממתין. לא יכולתי יותר להתאפק, ניגשתי אליו ושאלתי אותו: "רבי יהודי, אוכל לשאול אותך שאלה קטנה..." "בבקשה", השיב. "מדוע עזבת את התור בפתאומיות, הרי בדיוק הגיע תורך אחר שחיכית כל כך הרבה זמן, ומדוע יצאת. גלה לי את פשר מעשיך..." היהודי הרכין את ראשו בענווה ואמר: "אומר לך את האמת. אשתי שלחה אותי לקנות רק שני פריטים בודדים: מטרנה וטיטולים לתינוק הקטן שלנו. והנה, אם שמת לב, ברגע שהגיע תורי להעביר את החפצים בקופה, הודיעה הקופאית לאחראי כי היא סיימה את עבודתה להיום. היא קמה ממקומה, ובמקומה הגיעה קופאית אחרת, תושבת שכונתנו אשר ישבה בקופה וחיכתה שאעביר את מוצריי. אך דא עקא, כי אותה אשה ידועה לכל בשכונתנו כאחת אשר שנים רבות לא זכתה לפרי בטן. הבית שלה ריק מילדים, וכבר שנים רבות שהיא מתפללת שיזכה אותה ה' בפרי בטן, ואף בבתי הכנסת ושיעורי התהלים בשכונה מזכירים את שמה שתזכה לחבוק בן, אך עדיין לא זכתה לכך. מיד כשראיני אותה, ידעתי כי כעת כשאעביר לידיה את המטרנה והטיטולים, צער גדול ימלא את לבה ויעלה עד לשמים. לתפוס טיטולים ומטרנה בידיים כשאינן לך ילדים, זה הכאב המר ביותר. על כן עזבתי מיד את הקופה והנחתי את הדברים בצד, ובלבד שלא לצער אותה. את הטיטולים והמטרנה אקנה במקום אחר..."

נדהמתי לחלוטין והתרגשתי כל כולי. זהו יהודי עובד ה' אמיתי, שחושב כל הזמן כיצד לא לפגוע באף אחד הנמצא סביבו, גם שאינו מתכוון לכך. סך הכל ירד הוא לעשות חסד עם אשתו, לקנות אוכל לתינוק - אך חסד הבא על חשבון הצער של השני - אינו רצוי בעיני ה'!

"לך לך מארצך וממולדתך ומפית אביך"

(יב, א) - **חייט לא פשוט - סיפור**

אווירה כבדה שרתה בחדר. ראשי קהילת לובלין הקיפו בדומייה את מיטת רבם, שהתייסר בחוליו האחרון. לפי המסורת המקובלת בעיר, קודם לכתו מן העולם בוחר הרב את ממלא מקומו על כס הרבנות של הקהילה.

הרב הניע את שפתיו במאמץ רב. "אינני יכול לומר לכם מי יָשֵׁב על כיסאי", אמר, "ואולם האיש שימות אחריי, הוא שיגלה לכם קודם פטירתו מי ימונה לרב במקומי". האנשים הביטו זה בזה בתמיהה. הם המתינו שהרב יבאר את דבריו הסתומים, אך הוא כבר החזיר את נשמתו ליוצרה.

דברי הרב השרו מתח על בני הקהילה. הכול ציפו לדעת מיהו הנפטר הבא, שיחשוף את זהות הרב הבא.

יום אחד נודע כי חייט עני, המתגורר בקצה העיר, חלה מאוד. המעטים שהכירוהו ידעו לספר כי הוא אדם פשוט בתכלית, המתגורר בבקתה רעועה. "האם זה האיש שיקבע מי ישמש הרב בקהילה המעטירה?" תהו הבריות.

ראשי הקהילה, נאמנים לצוואת רבם, הלכו אל בקתתו. "מי אתם, ומדוע באתם?" שאל החולה בקול מיוסר.

"אנו ראשי הקהילה", השיבו האורחים. "על-פי דברי רבנו קודם פטירתו, אתה האיש שצריך להורות לנו מי יהיה רב העיר הבא". האיש תלה בהם מבט של חוסר הבנה. "רב? לשם מה בכלל אתם צריכים רב?..."

העסקנים החליפו ביניהם מבטים תמהים. בכל-זאת טרחו להסביר לו: "אנו זקוקים לרב שיפסוק בשאלות הלכתיות ויכריע בדיני תורה, כמו בכל קהילות ישראל".

"אהה", אורו פניו של האיש, "עכשיו אני מבין מה תפקיד הרב. אבל מדוע באתם אליי?" "הרב הקודם ציווה עלינו קודם פטירתו לפנות אליך"... אמרו לו העסקנים, תוהים לפשר המצב שנקלעו אליו.

האיש המהם הברות חסרות פשר והסב את פניו לעבר הקיר. העסקנים נבוכו. אחד מהם העלה הצעה: "אולי נקרא באוזניך שמות של ערים ועיירות, ואתה תבחר את שם העיר שבה מכהן הרב העתידי של לובלין". האיש החזיר את פניו.

"בסדר", לחש. זו אחר זו הועלו שמות ערים ועיירות קרובות ורחוקות, אך האיש שכב דומם ולא הניד עפעף. ואז הוזכרה העיר אוסטראה (אוסטרוה. עיר במערב אוקראינה). האיש הניד באצבעו. "זה הרב הבא", אמר קצרות.

העסקנים יצאו בתחושת הקלה, אך סימני השאלה הוסיפו להטריד את מחשבותיהם. מיהו החייט ומה מצא באוסטראה? לא הספיקו להרחיק, והם נקראו לשוב אל בית החייט. עכשיו פניו להטו, והוא כבר לא נראה איש פשוט כל-כך.

"מה תעשו אם הרב מאוסטראה יסרב לבוא ללובלין?" שאל אותם. פני העסקנים הרצינו. "אכן, מה נעשה?" "אמרנו לו", נענה החייט, "שאני ציוויתי עליו לקבל את תפקיד הרבנות בלובלין".

בטרם הספיקו לעכל את הדברים יצאה נשמתו של החייט. עכשיו הבינו כולם כי החייט לא היה אדם פשוט אלא צדיק נסתר, והוא זכה להלוויה מכובדת ונטמן סמוך לרב המנוח. משלחת מטעם הקהילה יצאה לאוסטראה ומסרה בידי רבה כתב מינוי. כפי שצפה החייט, הרב דחה את ההצעה על הסף. "רוצה אני להישאר עם צאן מרעיתי", השיב.

באין ברירה אמרו לו את דברי החייט. כאשר שמע הרב את הדברים, החווירו פניו. "החייט מלובלין נפטר?! זעק בקול

מר, קרע את בגדיו ומירר בבכי. בעודו מתייפח, אמר לאנשי המשלחת: "בעוד כמה ימים אבוא ללובלין ואעשה כמצוותי". בקהילת לובלין שרתה שמחה רבה. הם זכו במנהיג בעל שיעור קומה. כל הקהילה קיבלה את פני הרב במעמד הכתרה רב-רושם. ביום השבת התקבצו כל בני הקהילה לסעודה שלישית, שבה נשא הרב דרשה חוצבת להבות, ואחריה נשא ונתן עם תלמידי-החכמים בסוגיות עמוקות בש"ס. כטוב ליבם, העז אחד מהם לשאול את הרב לסודו של החייט המסתורי. הרצינו פניו של הרב, והוא פתח וסיפר: "בכל בוקר, אחרי תפילת שחרית, נהגתי לנעול את בית הכנסת, להישאר בו לבדי וללמוד עד חצות היום. פעם אחת נבהלתי לגלות מולי אדם זר. כיצד נכנס לבית הכנסת הנעול? "האיש הרגיעני: 'אל תירא מפניי, כי בשר ודם אני כמוך'. שאלתי: 'מדוע באת?' והוא השיב: 'אליהו הנביא שלחני אל כבודו, שיפעל לתקן תקלה מסוימת בעיר'. שאלתי את האיש לשמו והוא אמר לי את שמו ואת שם עירו, לובלין, וציין כי הוא חייט.

"עדיין לא נחה דעתי. אמרתי לו שאם אליהו הנביא התגלה אליו, רצוני שיתגלה גם אליי, ואם לאו - איני מאמין לדבריו. האיש השיב כי לא כדאי לי לבקש זאת, שכן תיפול עליי אימה ופחד שלא אוכל לשאת. "בכל-זאת התעקשתי, ואז העביר האיש את מטפחתו על פניי. לפתע נתגלתה אליי דמותו של אליהו הנביא. חרדה איומה נפלה עליי, והתעלפתי מייד. "האיש השיב את רוחי, ואמר לי: 'ובכן, הלא אמרתי לכבודו שלא כדאי לו הדבר. ועכשיו אנא מהר לתקן את התקלה בעיר'. "בטרם הספקתי להתאושש נעלם החייט. מאז לא ראיתיו. מייחל אני שאזכה לראותו בגן עדן".

[על פי 'זכור לאברהם']

בתורה בברכת רון

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה נפתלי בן רוחה : סמי בן שמחה : גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : סמי בן חנה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל : יפה נדרה בת נעימה : רוחה בת שמשון מרים בת עזיזה : נוראני בת מרים ורבי : כהן בת חביבה : אהובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח : חיה בת יוסף : רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה : אליעד יעקב בן פאולה
זיווג הגון - זהבה בת אטו : ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
אברהם בן חנה : יעקב ישראל בן גלית
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
דוד בן שמחה : מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל
פאולה בת דינה: זהבה בת חוה : גלית בת חוה
מרים קרן בת רבקה : אילה לאה בת ציפורה
אברהם בן אנט : פיבי בת חביבה בן חמו
אריאל בן אביגיל : שושנה בת שדרה
רחל בת נארה : רות בת לינה : מורית בת רחל

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה : שירה בת שושנה
מיטל בת לולו : ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל
יובל בן שלומית
רחל בת חיה
עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון